

Consell Comarcal del Berguedà

PLA DE MESURES ANTIFRAU
[SISTEMA DE GESTIÓ DEL PLA DE RECUPERACIÓ, TRANSFORMACIÓ I
RESILIÈNCIA]

ÍNDEX DE DOCUMENTS

DOCUMENT	PÀGINES
<u>1. PREÀMBUL</u>	
<u>2. OBJECTIU I ÀMBIT D'APLICACIÓ</u>	
<u>3. DEFINICIONS</u>	
<u>4. COMITÈ ANTIFRAUE</u>	
<u>5. AVALUACIÓ DE RISCOS</u>	
<u>6. MESURES PER A LA LLUITA CONTRA EL FRAU</u>	
<u>MESURES DE PREVENCIÓ</u>	
<u>MESURES DE DETECCIÓ</u>	
<u>MESURES DE CORRECCIÓ I PERSECUCIÓ</u>	
<u>ANNEX I. RESULTAT DE L'AVALUACIÓ DE RISC</u>	
<u>ANNEX II. DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE</u> <u>D'INTERESSOS</u>	
<u>ANNEX III. DECLARACIÓ INSTITUCIONAL SOBRE</u> <u>LLUITA CONTRA EL FRAU</u>	
<u>ANNEX IV. CODI DE CONDUCTA DELS EMPLEATS</u> <u>PÚBLICS</u>	
<u>ANNEX V. BANDERES ROJAS EN LA LLUITA CONTRA</u> <u>EL FRAU</u>	

**PLA DE MESURES ANTIFRAU
[SISTEMA DE GESTIÓ DEL PLA DE RECUPERACIÓ, TRANSFORMACIÓ I
RESILIÈNCIA]**

El Present document s'ha elaborat amb base als continguts de l'Ordre HFP/1030/2021 i documentació de la Comissió Europea .

1. PREÀMBUL

El Consell Europeu va aprovar el 21 de juny de 2020 la creació del programa NextGenerationEU, el major instrument d'estímul econòmic mai finançat per la Unió Europea, en resposta a la crisi sense precedents causada pel coronavirus.

El Mecanisme per a la Recuperació i la Resiliència (MRR), establert a través del Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, constitueix el nucli del Fons de Recuperació, la seva finalitat és recolzar la inversió i les reformes en els Estats Membres per aconseguir una recuperació sostenible i resiliència, al mateix temps que es promouen les prioritats ecològiques i digitals de la UE.

El MRR té quatre objectius principals: promoure la cohesió econòmica, social i territorial de la UE; enfortir la resiliència i la capacitat d'ajust dels Estats Membres; mitigar les repercussions socials i econòmiques de la crisi de la COVID-19; i recolzar les transicions ecològica i digital. Tots ells van dirigits a restaurar el potencial de creixement de les economies de la UE, fomentar la creació d'ocupació després de la crisi i promoure el creixement sostenible.

Per aconseguir aquests objectius, cada Estat Membre ha de dissenyar

un Pla Nacional de Recuperació i Resiliència que inclogui les reformes i els projectes d'inversió necessaris per aconseguir aquests objectius.

El Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència espanyol (d'ara endavant PRTR) té quatre eixos transversals que es vertebreren en 10 polítiques palanca, dins de les quals es recullen trenta components, que permeten articular els programes coherents d'inversions i reformes del Pla:

- la transició ecològica
- la transformació digital
- la cohesió social i territorial
- la igualtat de gènere

Per fer efectives les iniciatives plantejades en el PRTR, les Administracions Públiques han d'adaptar **els procediments de gestió i el model de control**. Algunes mesures d'agilitació es van establir mitjançant el Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració Pública i per a l'execució del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

A més, és necessària la configuració i el desenvolupament d'un **Sistema de Gestió** que faciliti la tramitació eficaç de les sol·licituds de desemborsament als Serveis de la Comissió Europea. Per a això s'ha aprovat l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

Entre les seves previsions destaca l'obligació que imposa i desenvolupa l'article 6 de què, amb la finalitat d'acomplir les obligacions que l'article 22 del Reglament (UE) 2021/241, de 12 de febrer, del Parlament Europeu i del Consell, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència imposa a Espanya en relació amb la protecció dels interessos financers de la Unió com a beneficiari dels fons del MRR, **tota entitat, decisora o executora, que**

participi en l'execució de les mesures del PRTR haurà de disposar d'un «Pla de mesures antifrau» que li permeti garantir i declarar que, en el seu respectiu àmbit d'actuació, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos.

A aquests efectes, i com a entitat executora, aquesta Entitat Local aprova el Pla de Mesures Antifrau el contingut de les quals figura a continuació.

2. OBJECTIU I ÀMBIT D'APLICACIÓ

El present Pla Antifrau té com a objectiu establir els principis i les normes que seran d'aplicació i observança en matèria antifrau, anticorrupció i a fi d'evitar els conflictes d'interessos en relació amb els fons provinents del Mecanisme per a la Recuperació i la Resiliència (MRR).

Aquest Pla s'estendrà, a més a tota l'activitat del Consell Comarcal del Berguedà.

Per a això, es promourà una cultura que exerceixi un efecte dissuasiu per a qualsevol tipus d'activitat fraudulenta, fent possible la seva prevenció i la detecció, i desenvolupant uns procediments que facilitin la recerca del frau i dels delictes relacionats amb aquest, que permetin garantir que tals casos s'aborden de forma adequada i al moment precís.

Aquest pla s'estructura entorn dels quatre elements clau del denominat cicle antifrau: prevenció, detecció, correcció i persecució i serà d'aplicació a tots els òrgans i a tot el personal que intervinguin en la gestió de fons provinents del MRR, així com a tots els altres expedients del Consell Comarcal del Berguedà en general.

3. DEFINICIONS

Són d'aplicació al present Pla Antifrau les següents definicions contingudes en la Directiva (UE) 2017/1371, sobre la lluita contra el frau que afecta els interessos financers de la Unió (Directiva PIF), i en el Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (Reglament Financer de la UE):

FRAU:

a) en matèria de despeses no relacionades amb els contractes públics, qualsevol acció o l'omissió relativa a:

— l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la malversació o la retenció infundada de fons o actius del pressupost de la Unió o de pressupostos administrats per la Unió, o en el seu nom,

— l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tingui aquest efecte, o

— l'ús indegut d'aquests fons o actius per a finalitats diferents dels quals van motivar la seva concessió inicial;

b) en matèria de despeses relacionades amb els contractes públics, almenys quan es cometin amb ànim de lucre il·legítim per a l'autor o una altra persona, qualsevol acció o l'omissió relativa a:

— l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la malversació o la retenció infundada de fons o actius del pressupost de la Unió o de pressupostos administrats per la Unió, o en el seu nom,

— l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tingui aquest efecte, o

— l'ús indegut d'aquests fons o actius per a finalitats diferents dels quals van motivar la seva concessió inicial i que perjudiqui els interessos financers de la Unió;

c) en matèria d'ingressos diferents dels procedents dels recursos propis de l'IVA, qualsevol acció o l'omissió relativa a:

— l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la disminució il·legal dels recursos del pressupost de la Unió o dels pressupostos administrats per la Unió, o en el seu nom,

— l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tingui aquest efecte, o

— l'ús indegut d'un benefici obtingut legalment, amb aquest efecte;

d) en matèria d'ingressos procedents dels recursos propis de l'IVA, qualsevol acció o l'omissió comesa en una trama fraudulenta transfronterera en relació amb:

— l'ús o la presentació de declaracions o documents relatius a l'IVA falsos, inexactes o incomplets, que tingui per efecte la disminució dels recursos del pressupost de la Unió,

— l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació relativa a l'IVA, que tingui aquest efecte; o

— la presentació de declaracions de l'IVA correctes amb la finalitat de dissimular de forma fraudulenta l'incompliment de pagament o la creació il·lícita d'un dret a la devolució de l'IVA.

CORRUPCIÓ ACTIVA: l'acció de tota persona que prometi, ofereixi o concedeixi, directament o a través d'un intermediari, un avantatge de qualsevol tipus a un funcionari, per a ell o per a un tercer, a fi que actuï, o s'abstingui

d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions, de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

CORRUPCIÓ PASSIVA: l'acció d'un funcionari que, directament o a través d'un intermediari, demani o rebi avantatges de qualsevol tipus, per a ell o per a tercers, o accepti la promesa d'un avantatge, a fi que actuï, o s'abstingui d'actuar, d'acord amb el seu deure o en l'exercici de les seves funcions, de manera que perjudiqui o pugui perjudicar els interessos financers de la Unió.

CONFLICTE D'INTERESSOS: existirà conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu directe o indirecte d'interès personal.

Atenent la situació que motivaria el conflicte d'interessos, pot distingir-se entri:

Conflicte d'interessos aparent: es produeix quan els interessos privats d'un empleat públic o beneficiari són susceptibles de comprometre l'exercici objectiu de les seves funcions o obligacions, però finalment no es troba un vincle identificable i individual amb aspectes concrets de la conducta, el comportament o les relacions de la persona (o una repercussió en aquests aspectes).

Conflicte d'interessos potencial: sorgeix quan un empleat públic o el beneficiari té interessos privats de tal naturalesa, que podrien ser susceptibles d'ocasionar un conflicte d'interessos en el cas de què haguessin d'assumir en un futur determinades responsabilitats oficials.

Conflicte d'interessos real: implica un conflicte entre el deure públic i els interessos privats d'un empleat públic o en el qual l'empleat públic té

interessos personals que poden influir de manera indeguda en l'acompliment dels seus deures i responsabilitats oficials. En el cas d'un beneficiari implicaria un conflicte entre les obligacions concretes en sol·licitar l'ajuda dels fons i els seus interessos privats que poden influir de manera indeguda en l'acompliment de les citades obligacions.

Possibles actors implicats en el Conflicte d'interessos:

— Els empleats públics que realitzen tasques de gestió, control i pagament i altres agents en els quals s'han delegat alguna/s d'aquesta/s funció/és.

— Aquells beneficiaris privats, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguin finançades amb fons, que puguin actuar en favor dels seus propis interessos, però en contra dels interessos financers de la UE, en el marc d'un conflicte d'interessos.

4. COMITÈ ANTIFRAU

Composició

Per assegurar una correcta aplicació de les mesures antifrau en aquest Consell Comarcal, es designa un Comitè Antifrau, integrat pels Portaveus dels Grups Polítics i que comptarà amb el suport de personal propi amb especial capacitat pertanyent als següents serveis i/o dependències municipals:

- *Secretaria General.*
- *Intervenció General.*
- *Tècnics de contractació.*

Funcions del Comitè

Al Comitè Antifrau se li assignen les següents funcions:

1. Avaluació periòdica del risc de frau, assegurant-se de què existeixi un control intern eficaç que permeti prevenir i detectar els possibles fraus.
2. Definir la Política Antifrau i el disseny de mesures necessàries que permetin prevenir, detectar, corregir i perseguir els intents de frau.
3. Conscienciar i formar a la resta de personal del Consell Comarcal del Berguedà.
4. Obrir un expedient informatiu davant qualsevol sospita de frau, sol·licitant quanta informació s'entengui pertinent a les unitats involucrades en aquesta, per a la seva oportuna anàlisi.
5. Resoldre els expedients informatius incoats, ordenant el seu possible arxiu, en el cas de què les sospites resultin infundades, o l'adopció de mesures correctores oportunes si arribés a la conclusió de què el frau realment s'ha produït.
6. Informar a la Presidència i Secretaria General de la Corporació de les conclusions aconseguides en els expedients incoats i, en el seu cas, de les mesures correctores aplicades.
7. Subministrar la informació necessària a les entitats o organismes encarregats de vetllar per la recuperació dels imports indegudament rebuts per part dels beneficiaris, o incoar les consegüents sancions en matèria administrativa i/o penal.
8. Portar un registre dels mostrejos realitzats, de les incidències detectades i dels expedients informatius incoats i resolts.
9. Elaborar una Memòria Anual comprensiva de les activitats realitzades pel Comitè Antifrau en l'àmbit de la seva competència.

Règim de Reunions

Amb caràcter ordinari el Comitè Antifrau haurà de reunir-se, almenys, una vegada al trimestre per conèixer dels assumptes que li són propis.

A més d'aquestes reunions de caràcter ordinari, podrà reunir-se en qualsevol moment amb caràcter extraordinari, quan algun dels seus membres així ho sol·liciti a la persona encarregada de realitzar la Convocatòria.

La Convocatòria a aquesta serà realitzada per part de la persona representant de la Secretaria General.

La Convocatòria a aquesta haurà de ser realitzada amb una antelació de 48 hores i aquesta haurà d'anar acompanyada d'un Ordre del Dia dels assumptes a tractar.

De cadascuna d'aquestes reunions s'eleva l'oportuna acta que haurà de ser llegida i aprovada per tots els membres del Comitè en la reunió següent a la celebració d'aquesta.

5. AVALUACIÓ DE RISCOS

Per poder dissenyar mesures antifrau proporcionades i eficaces, cal que el Consell Comarcal abordi la prèvia autoavaluació referent al seu risc de sofrir actuacions fraudulentas.

El Comitè Antifrau ha estat l'encarregat de realitzar l'exercici d'avaluació inicial del risc de frau, així com de repetir-ho amb una freqüència que en principi s'estableix amb caràcter anual; si bé podrà exigir-se amb periodicitat inferior davant circumstàncies que així ho aconsellin com poden ser els canvis normatius o organitzatius, l'aparició de circumstàncies noves o la detecció de punts febles davant el frau.

Amb data 2 de març de 2022 es va mantenir la primera reunió del Comitè on es va realitzar l'anàlisi del risc de frau existent al Consell Comarcal i es van establir els procediments necessaris i les mesures per minimitzar l'ocurrència de casos de frau, assignant un responsable d'implantació de cadascuna d'aquestes mesures.

Els resultats d'aquesta autoavaluació es recullen en l'Annex I del present Pla.

6. MESURES DE PER A LA LLUITA CONTRA EL FRAU

El Consell Comarcal del Berguedà, una vegada realitzada l'autoavaluació del risc de frau, articula una sèrie de mesures i procediments estructurats entorn dels quatre elements clau del cicle de lluita contra el frau: prevenció, detecció, correcció i persecució.

1. MESURES DE PREVENCIÓ

A. Declaració política.

Es considera necessari manifestar i difondre al màxim la postura antifrau de l'entitat, per a això, el Consell Comarcal del Berguedà subscriu una **declaració institucional antifrau** basada els valors d'integritat, objectivitat, rendició de comptes i honradesa. Aquesta declaració fou aprovada pel Ple de 26 de gener de 2022.

El contingut de la declaració institucional s'inclou en l'Annex III.

Aquesta declaració institucional es publicarà a la pàgina web del Consell Comarcal per al seu general coneixement.

B. Codi de conducta.

1. El Consell Comarcal del Berguedà subscriu un codi de conducta i principis ètics que hauran de complir tots els empleats públics. Aquest codi estableix el comportament esperat davant possibles circumstàncies que poguessin donar lloc a frau i els seus principis es basen en els següents compromisos de conducta:

- Compliment rigorós de la legislació aplicable.
- Ús adequat dels recursos Públics
- Integritat, professionalitat i honradesa en la gestió.
- Transparència i bon ús de la informació.
- Tracte imparcial i no discriminatori a beneficiaris
- Salvaguarda de la reputació del Consell Comarcal en la gestió de Fons.

El codi de conducta dels empleats públics s'inclou en l'Annex IV.

Aquest codi ètic es publicarà a la pàgina web del Consell Comarcal del Berguedà per al seu general coneixement.

El Consell Comarcal ha aprovat també el Codi de Conducta del Consell Comarcal del Berguedà, que és aplicable als alts càrrecs de l'ens local. Els principis contemplats en aquest Codi, hauran de ser també respectats per tot el personal. (és el que s'està treballant. Tot i tenir tramitació diferenciada es pot afegir aquí com annex i a més)

C. Declaració d'absència de conflicte d'interessos.

S'estableix l'obligació d'emplenar una declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI) per a tots els intervinents en els procediments de contractació i de concessió de subvencions finançats amb càrrec al MRR.

Aquesta declaració es farà també en tots aquells expedients de contractació en els que s'hagi de seguir procediment obert tot i que no suposi la gestió de fons europeus. En els contractes menors s'introduirà una declaració a la plantilla corresponent.

En cas d'òrgans col·legiats, aquesta declaració pot realitzar-se a l'inici de la corresponent reunió per tots els intervinents en aquesta i reflectint-se en l'Acta.

Igualment, s'estableix l'obligatorietat d'emplenament de la DACI com a requisit a aportar per el/els beneficiaris que, dins dels requisits de concessió de l'ajuda, hagin de dur a terme activitats que presentin un conflicte d'interessos potencial.

En emplenar la DACI s'haurà d'observar l'estricta aplicació de l'article 53 del Reial decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat públic relatiu als principis ètics, l'article 23 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, relatiu a l'abstenció i la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

El model de DACI s'inclou en l'Annex II.

D. Pla de formació per a tota l'organització.

El Consell Comarcal del Berguedà es compromet a organitzar cursos i xerrades formatives sobre diferents temàtiques en relació amb el frau i la corrupció amb la finalitat de capacitar al personal amb uns aprenentatges que ajudin a detectar i prevenir el comportament poc ètic de l'ús dels fons públics i, per tant, el potencial frau.

2. MESURES DE DETECCIÓ

A. Verificació de la DACI amb informació provinent d'altres fonts.

La declaració d'absència de conflicte d'interessos ha de ser verificada. Els mecanismes de verificació hauran de centrar-se en la informació continguda en el DACI, que haurà d'examinar-se a la llum d'un altre tipus d'informació:

- informació externa (per exemple, informació sobre un potencial conflicte d'interessos proporcionada per persones alienes a l'organització que no tenen relació amb la situació que ha generat el conflicte d'interessos),
- comprovacions realitzades sobre determinades situacions amb un alt risc de conflicte d'interessos, basades en l'anàlisi de riscos intern o banderes vermelles (vegeu apartat B),
- controls aleatoris.

La comprovació de la informació podrà realitzar-se a través de les bases de dades de registres mercantils, la Base Nacional de Dades de Subvencions, expedients dels empleats (tenint en compte les normes de protecció de dades)

o a través d'eines de prospecció de dades o de puntuació de riscos (ARACHNE¹).

B. Banderes vermelles.

És necessari assegurar que els procediments de control focalitzin l'atenció sobre els punts principals de risc de frau i en les seves possibles fites o marcadors. La simple existència d'aquest control serveix com a element dissuasiu a la perpetració de fraus.

En aquesta línia de cerca d'indicis de frau, la Comissió Europea ha elaborat un catàleg de signes o marcadors de risc, denominats "banderes vermelles"². Aquest catàleg serà utilitzat al Consell Comarcal del Berguedà recollint-se en l'Annex V les més utilitzades. Es tracta d'indicadors d'avís que pogués estar succeint una activitat fraudulenta.

C. Bústia de denúncies.

S'habilita un procediment per a la denúncia d'irregularitats a través de la pàgina web del Consell Comarcal del Berguedà. S'ha inclòs l'enllaç al Servei Nacional de Coordinació Antifrau (SNCA), òrgan encarregat de coordinar les accions encaminades a protegir els interessos financers de la Unió Europea contra el frau en col·laboració amb l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraude (OLAF).

A través d'aquest canal de denúncia obert, qualsevol persona podrà notificar les sospites de frau i les presumptes irregularitats que, a aquest respecte, pugui haver detectat, i se li informarà de què:

¹ Arachne és una eina informàtica integrada que ha desenvolupat la Comissió Europea i que està destinada a l'extracció i a l'enriquiment de dades. La seva funció consisteix a ajudar a les autoritats de gestió en els controls administratius i de gestió que duen a terme en l'àmbit dels Fons Estructurals.

² Vegeu l'Annex I de la Nota informativa de la Comissió Europea sobre indicadors de frau pel FEDER, el FSE i el FC (Mecanismes de frau comuns i recurrents i els seus corresponents indicadors).

1. La denúncia serà tinguda en compte i els seran comunicats els resultats de les gestions realitzades.
2. Es respectarà la confidencialitat i la protecció de dades personals.
3. No sofriran represàlia alguna, ni seran sancionats en el cas de què es tracti de funcionaris públics.

3. MESURES DE CORRECCIÓ I PERSECUCIÓ

A. Procediment per abordar conflictes d'interessos³.

En cas de sospites fundades de l'existència d'un conflicte d'interessos, es comunicaran al superior jeràrquic de l'implicat que procedirà a dur a terme els controls i les recerques necessaris.

Si els controls no corroboren la informació, es procedirà a tancar el cas. Si els resultats dels controls confirmen la informació inicial, i el conflicte d'interessos és de tipus administratiu, el superior jeràrquic podrà:

- adoptar les sancions disciplinàries i les mesures administratives que procedeixin contra el funcionari implicat; en particular s'apliqués de manera estricta l'article 24 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, relatiu a la recusació;
- cancel·lar el contracte/acte afectat pel conflicte d'interessos i repetir la part del procediment en qüestió;
- fer públic el succeït per garantir la transparència de les decisions i, com a element dissuasiu, per impedir que tornin a produir-se situacions

³ Tingui's en compte que l'establiment d'un procediment per abordar els conflictes d'interessos es configura en l'article 6 de l'Ordre HPF/1030/2021 com una actuació obligatòria per a l'òrgan gestor.

similars, d'acord amb la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

En cas que el conflicte d'interessos sigui de naturalesa penal, el superior jeràrquic haurà de, a més d'adoptar les mesures anteriors, comunicar els fets al Ministeri fiscal a fi que aquest adopti les mesures pertinents.

B. Correcció.

Davant qualsevol sospita de frau correspondrà actuar al Comitè Antifrau a fi de recaptar tota la informació necessària que permeti determinar si efectivament aquesta s'ha produït. L'aparició de varis dels indicadors denominats “banderes vermelles” serà un dels principals criteris per determinar l'existència de frau.

La detecció de possible frau, o la seva sospita fundada, comportarà la immediata suspensió del procediment, la notificació de tal circumstància en el més breu termini possible a les autoritats interessades i als organismes implicats en la realització de les actuacions i la revisió de tots aquells projectes que hagin pogut estar exposats al mateix.

En el cas de què es detectin irregularitats sistèmiques, s'adoptaran les següents mesures:

- Revisar la totalitat dels expedients inclosos en aquesta operació i/o de naturalesa econòmica anàloga.
- Retirar el finançament comunitari de tots aquells expedients en els quals s'identifiqui la incidència detectada.
- Comunicar a les unitats executores les mesures necessàries a adoptar per esmenar la feblesa detectada, de manera que les incidències oposades no tornin a repetir-se.

— Revisar els sistemes de control intern per establir els mecanismes oportuns que detectin les referides incidències en les fases inicials de verificació.

C. Persecució.

Com més aviat millor, el Comitè Antifrau procedirà a:

— Comunicar els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat decisora (o a l'entitat executora que li hagi encomanat l'execució de les actuacions, en aquest cas serà aquesta la que els hi comunicarà a l'entitat decisora), qui comunicarà l'assumpte a l'Autoritat Responsable, la qual podrà sol·licitar la informació addicional que consideri oportuna de cara el seu seguiment i la comunicació a l'Autoritat de Control.

— Denunciar, si fos el cas, els fets punibles a les Autoritats Públiques competents (Servei Nacional de Coordinació Antifrau -SNCA-) i per a la seva valoració i eventual comunicació a l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraud.

— Iniciar una informació reservada per depurar responsabilitats o incoar un expedient disciplinari.

— Denunciar els fets davant la fiscalia i els tribunals competents, en els casos oportuns.

ANNEX I: RESULTAT DE L'AVALUACIÓ DE RISC

[En aquest Annex s'inclou el resultat de l'autoavaluació del risc de frau que s'ha dut a terme en data 2 de març de 2022.

A les respostes es té en compte que ja s'aprova el Pla de Mesures Antifrau.

Aquesta autoavaluació es configura en l'article 6 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència com una actuació obligatòria per a l'òrgan gestor.

L'Annex II.B.5 de l'Ordre HFP/1030/2021 inclou un qüestionari d'autoavaluació relatiu a l'estàndard mínim:

Pregunta	Grau de compliment			
	4	3	2	1
1. Es disposa d'un «Pla de mesures antifrau» que li permeti a l'entitat executora o a l'entitat decidora garantir i declarar que, en el seu respectiu àmbit d'actuació, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos?	X			
2. Es constata l'existència del corresponent «Pla de mesures antifrau» en tots els nivells d'execució?		X		
<i>Prevenció</i>				
3. Disposa d'una declaració, al més alt nivell, on es compromet a lluitar contra el frau?	X			
4. Es realitza una autoavaluació que identifiqui els riscos específics, el seu impacte i la probabilitat de què succeeixin i es revisa periòdicament?		X		
5. Es difon un codi ètic i s'informa sobre la política d'obsequis?	X			
6. S'imparteix formació que promogui l'Ètica Pública i que faciliti			X	

**PLA DE MESURES ANTIFRAU [SISTEMA DE GESTIÓ DL PLA DE RECUPERACIÓ,
TRANSFORMACIÓ I RESILIÈNCIA]**

Pregunta	Grau de compliment			
	4	3	2	1
<i>la detecció del frau?</i>				
<i>7. S'ha elaborat un procediment per tractar els conflictes d'interessos?</i>	X			
<i>8. S'emplena una declaració d'absència de conflicte d'interessos per tots els intervinents?</i>		X		
Detecció				
<i>9. S'han definit indicadors de frau o senyals d'alerta (banderes vermelles) i s'han comunicat al personal en posició de detectar-los?</i>		X		
<i>10. S'utilitzen eines de prospecció de dades o de puntuació de riscos?</i>				X
<i>11. Existeix alguna llera perquè qualsevol interessat pugui presentar denúncies?</i>				
<i>12. Es disposa d'alguna Unitat encarregada d'examinar les denúncies i proposar mesures?</i>	X			
Correcció				
<i>13. S'avalua la incidència del frau i es qualifica com sistèmic o puntual?</i>		X		
<i>14. Es retiren els projectes o la part d'aquests afectats pel frau i finançats o a finançar pel MRR?</i>				
Persecució				
<i>15. Es comuniquen els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat executora, a l'entitat decisora o a l'Autoritat Responsable, segons sigui procedent?</i>				
<i>16. Es denuncien, en els casos oportuns, els fets punibles a les Autoritats Públiques nacionals o de la Unió Europea o davant la fiscalia i els tribunals competents?</i>				
<i>Subtotal punts.</i>				
<i>Punts totals.</i>				
<i>Punts màxims.</i>		64		
<i>Punts relatius (punts totals/punts màxims).</i>				

Nota: 4 equival al màxim compliment, 1 al mínim.

No es valoren els punts 14 15 i 16 doncs no ens hi hem trobat.

Amb la finalitat de facilitar el treball de l'equip d'autoavaluació, en l'eina s'han predefinit una sèrie de riscos (si bé poden afegir-se uns altres per l'Entitat):

- *Conflictes d'interès dins del comitè d'avaluació*
- *Declaracions falses dels sol·licitants*
- *Doble finançament*
- *Conflicte d'interès no declarat, o pagament de suborns o comissions*
- *Incompliment d'un procediment competitiu obligatori*
- *Manipulació del procediment de concurs competitiu*
- *Pràctiques col·lusòries en les ofertes*
- *Preus incomplets*
- *Manipulació de les reclamacions de costos*
- *Falta de lliurament o de substitució de productes*
- *Modificació del contracte existent*

La puntuació total del risc es calcula a partir dels valors de l'impacte i de la probabilitat del risc. Els riscos queden classificats per la seva puntuació total, d'1 a 3: acceptable (verd), de 4 a 6: important (taronja) i de 8 a 16: greu (vermell).

La guia també inclou orientacions generals sobre els principis i mètodes que ha d'emprar l'autoritat de gestió en la lluita contra el frau.

Així mateix, proporciona, per a cadascun dels riscos específics que s'identifiquin en l'avaluació del risc de frau, els controls atenuants recomanats que es poden establir per tractar de reduir els riscos a nivells acceptables.]

ANNEX II: DECLARACIÓ D'ABSÈNCIA DE CONFLICTE D'INTERESSOS⁴

Expedient: _____

[Contracto/Subvenció]: _____

A fi de garantir la imparcialitat en el procediment de [contractació/subvenció] a dalt referenciat, el/els sotasignat/s, com a participant/s en el procés de preparació i tramitació de l'expedient, declara/declaren:

Primer. Estar informat/s del següent:

1. Que l'article 61.3 «Conflicte d'interessos», del Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol (Reglament financer de la UE) estableix que «existirà conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu de les funcions es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política o nacional, d'interès econòmic o per qualsevol motiu directe o indirecte d'interès personal.»

2. Que l'article 64 «Lluita contra la corrupció i prevenció dels conflictes d'interessos» de la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic, té la fi d'evitar qualsevol distorsió de la competència i garantir la transparència en el procediment i assegurar la igualtat de tracte a tots els candidats i licitadors.

3. Que l'article 23 «Abstenció», de la Llei 40/2015, d'1 octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, estableix que hauran d'abstenir-se d'intervenir en el

⁴ Conforme al model contingut en l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

procediment «les autoritats i el personal al servei de les Administracions en els qui es donin algunes de les circumstàncies assenyalades a l'apartat següent», sent aquestes:

a) Tenir interès personal en l'assumpte de què es tracti o en un altre en la resolució del qual pogués influir la d'aquell; ser administrador de societat o entitat interessada, o tenir qüestió litigiosa pendent amb algun interessat.

b) Tenir un vincle matrimonial o situació de fet assimilable i el parentiu de consanguinitat dins del quart grau o d'afinitat dins del segon, amb qualsevol dels interessats, amb els administradors d'entitats o societats interessades i també amb els assessors, representants legals o mandatariis que intervinguin en el procediment, així com compartir despatx professional o estar associat amb aquests per a l'assessorament, la representació o el mandat.

c) Tenir amistat íntima o enemistat manifesta amb alguna de les persones esmentades a l'apartat anterior.

d) Haver intervingut com a perit o com a testimoni en el procediment de què es tracti.

e) Tenir relació de servei amb persona natural o jurídica interessada directament en l'assumpte, o haver-li prestat en els dos últims anys serveis professionals de qualsevol tipus i en qualsevol circumstància o lloc».

Segon. Que no es troba/n incurs/s en cap situació que pugui qualificar-se de conflicte d'interessos de les indicades en l'article 61.3 del Reglament Financer de la UE i que no concorre en la seva/s persona/s cap causa d'abstenció de l'article 23.2 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic que pugui afectar el procediment de licitació/concessió.

Tercer. Que es compromet/n a posar en coneixement del [òrgan de contractació/comissió d'avaluació], sense dilació, qualsevol situació de conflicte d'interessos o causa d'abstenció que doni o pogués donar lloc a aquest escenari.

Quart. Conec que, una declaració d'absència de conflicte d'interessos que es demostrï que sigui falsa, implicarà les conseqüències disciplinàries, administratives i/o judicials que estableixi la normativa d'aplicació.

I per deixar-ne constància, signo la present declaració.

DOCUMENT SIGNAT ELECTRÒNICAMENT

nota: el model de declaració de conflicte d'interès pot ser substituït per altres específics de programes concrets.

ANNEX III: DECLARACIÓ INSTITUCIONAL SOBRE LLUITA CONTRA EL FRAU

Un dels principals objectius del Consell Comarcal del Berguedà és reforçar, dins de l'àmbit de les seves competències, la política antifrau en el desenvolupament de les seves funcions. Per això, el Consell Comarcal a través d'aquesta declaració institucional, vol manifestar el seu compromís amb els estàndards més alts en el compliment de les normes jurídiques, ètiques i morals i la seva adhesió als més estrictes principis d'integritat, objectivitat i honestedat, de manera que la seva activitat sigui percebuda per tots els agents que es relacionen amb ella com a oposada al frau i la corrupció en qualsevol de les seves formes.

El personal del Consell Comarcal, en el seu caràcter d'empleats públics, assumeix i comparteix aquest compromís tenint entre altres deures els de *“vetllar pels interessos generals, amb subjecció i observança de la Constitució i de la resta de l'ordenament jurídic, i actuar conformement als següents principis: objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental, i respecte a la igualtat entre dones i homes”* (article 52 de la Llei 7/2017, de 12 d'Abril, de l'Estatut Bàsic de l'Empleat públic).

El Consell Comarcal persegueix amb aquesta política consolidar dins de l'organització una cultura que desanimi tota activitat fraudulenta i que faciliti la

seva prevenció i la detecció, promovent el desenvolupament de procediments efectius per a la gestió d'aquests supòsits.

El Consell Comarcal endegarà mesures eficaces i proporcionades de lluita contra el frau, basades en l'experiència anterior i en l'avaluació del risc de frau.

Així mateix, procedirà a denunciar aquelles irregularitats o les sospites de frau que poguessin detectar-se, a través dels canals interns de notificació i sempre en col·laboració amb el Servei Nacional de Coordinació Antifrau. Tots els informes es tractaran en la més estricta confidencialitat i d'acord amb les normes que regulen aquesta matèria.

En definitiva, el Consell Comarcal del Berguedà ha adoptat una política de tolerància zero amb el frau, establint un sistema de control intern dissenyat per prevenir i detectar, en la mesura del possible, qualsevol actuació fraudulenta i, en el seu cas, esmenar les seves conseqüències, adoptant per a això els principis d'integritat, imparcialitat i honestat en l'exercici de les seves funcions.

(TEXT APROVAT PEL PLE DE 26 DE GENER DE 2022)

ANNEX IV: CODI DE CONDUCTA DELS EMPLEATS PÚBLICS

El Consell Comarcal del Berguedà manifesta públicament en una Declaració Institucional la política de tolerància zero enfront del frau i la corrupció.

El Consell Comarcal ha aprovat el Codi de conducta del Consell Comarcal del Berguedà, que és aplicable als alts càrrecs de l'ens local. Els principis contemplats en aquest Codi, hauran de ser també respectats per tot el personal. Aquest Codi fou aprovat pel Ple del Consell Comarcal en sessió de 26 de gener de 2022.

El Consell Comarcal compta amb procediments per a l'engegada de mesures eficaces i proporcionades contra el frau, tenint en compte els riscos detectats.

Aquests procediments inclouen, dins de les mesures destinades a prevenir el frau, la divulgació d'un Codi Ètic de Conducta del personal de l'Ajuntament. El present Codi constitueix una eina fonamental per transmetre els valors i les pautes de conducta en matèria de frau, recollint els principis que han de servir de guia i regir l'activitat del personal empleat públic.

PRINCIPIS ÈTICS FONAMENTALS

L'activitat diària del personal del Consell Comarcal ha de reflectir el compliment dels principis ètics recollits en els articles 52 a 54 del Reial decret Legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat públic, que estableixen el següent:

CAPÍTOL VI

Deures dels empleats públics. Codi de Conducta

Article 52. Deures dels empleats públics. Codi de Conducta.

Els empleats públics hauran d'exercir amb diligència les tasques que tinguin assignades i vetllar pels interessos generals amb subjecció i observança de la Constitució i de la resta de l'ordenament jurídic, i hauran d'actuar conformement als següents principis: objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental, i respecte a la igualtat entre dones i homes, que inspiren el Codi de Conducta dels empleats públics configurat pels principis ètics i de conducta regulats en els articles següents.

Els principis i les regles establerts en aquest capítol informaran la interpretació i l'aplicació del règim disciplinari dels empleats públics.

Article 53. Principis ètics.

1. Els empleats públics respectaran la Constitució i la resta de normes que integren l'ordenament jurídic.
2. La seva actuació perseguirà la satisfacció dels interessos generals dels ciutadans i es fonamentarà en consideracions objectives orientades cap a la imparcialitat i l'interès comú, al marge de qualsevol altre factor que expressi posicions personals, familiars, corporatives, clientelares o qualsevol unes altres que puguin col·lisionar amb aquest principi.
3. Ajustaran la seva actuació als principis de lleialtat i bona fe amb l'Administració en la qual prestin els seus serveis, i amb els seus superiors, companys, subordinats i amb els ciutadans.
4. La seva conducta es basarà en el respecte dels drets fonamentals i llibertats públiques, evitant tota actuació que pugui produir discriminació alguna per raó de naixement, origen racial o ètnic, gènere, sexe, orientació sexual, religió o conviccions, opinió, discapacitat, edat o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

5. S'abstindran en aquells assumptes en els quals tinguin un interès personal, així com de tota activitat privada o interès que pugui suposar un risc de plantejar conflictes d'interessos amb el seu lloc de treball públic.

6. No contrauran obligacions econòmiques ni intervindran en operacions financeres, obligacions patrimonials o negocis jurídics amb persones o entitats quan pugui suposar un conflicte d'interessos amb les obligacions del seu lloc de treball públic.

7. No acceptaran cap tracte de favor o situació que impliqui privilegi o avantatge injustificat, per part de persones físiques o entitats privades.

8. Actuaran d'acord amb els principis d'eficàcia, economia i eficiència, i vigilaran la consecució de l'interès general i el compliment dels objectius de l'organització.

9. No influiran en l'agilitació o resolució de tràmit o procediment administratiu sense justa causa i, en cap cas, quan això comporti un privilegi en benefici dels titulars dels càrrecs públics o el seu entorn familiar i social immediat o quan suposi un menyscapse dels interessos de tercers.

10. Compliran amb diligència les tasques que els corresponguin o se'ls encomanin i, en el seu cas, resoldran dins de termini els procediments o els expedients de la seva competència.

11. Exerciran les seves atribucions segons el principi de dedicació al servei públic abstenint-se no solament de conductes contràries al mateix, sinó també de qualssevol unes altres que comprometin la neutralitat en l'exercici dels serveis públics.

12. Guardaran secret de les matèries classificades o unes altres la difusió de les quals estigui prohibida legalment, i mantindran la deguda discreció sobre aquells assumptes que coneguin per raó del seu càrrec, sense que puguin fer ús de la informació obtinguda per a benefici propi o de tercers, o en perjudici de l'interès públic.

Article 54. Principis de conducta.

1. Tractaran amb atenció i respecte als ciutadans, als seus superiors i

als restants empleats públics.

2. L'acompliment de les tasques corresponents al seu lloc de treball es realitzarà de forma diligent i complint la jornada i l'horari establerts.

3. Obeiran les instruccions i les ordres professionals dels superiors, tret que constitueixin una infracció manifesta de l'ordenament jurídic, en aquest cas les posaran immediatament en coneixement dels òrgans d'inspecció procedents.

4. Informaran als ciutadans sobre aquelles matèries o assumptes que tinguin dret a conèixer, i facilitaran l'exercici dels seus drets i el compliment de les seves obligacions.

5. Administraran els recursos i els béns públics amb austeritat, i no utilitzaran aquests en profit propi o de persones reunides. Tindran, així mateix, el deure de vetllar per la seva conservació.

6. Es rebutjarà qualsevol regal, favor o servei en condicions avantatjoses que vagi més enllà dels usos habituals, socials i de cortesia, sense perjudici d'allò que s'ha fixat en el Codi Penal.

7. Garantiran la constància i la permanència dels documents per a la seva transmissió i lliurament als seus posteriors responsables.

8. Mantindran actualitzada la seva formació i la qualificació.

9. Observaran les normes sobre seguretat i salut laboral.

10. Posaran en coneixement dels seus superiors o dels òrgans competents les propostes que considerin adequades per millorar el desenvolupament de les funcions de la unitat en la qual estiguin destinats. A aquests efectes es podrà preveure la creació de la instància adequada competent per centralitzar la recepció de les propostes dels empleats públics o administrats que serveixin per millorar l'eficàcia en el servei.

11. Garantiran l'atenció al ciutadà en la llengua que ho sol·liciti sempre que sigui oficial al territori.

Amb independència d'allò que s'ha fixat en l'Estatut Bàsic de l'Empleat

públic, les persones que exerceixin tasques de gestió, seguiment i/o control que participin en l'execució de les mesures del PRTR, prestaran especial atenció en el compliment del present Codi Ètic i de Conducta en els següents aspectes i fases del procediment de gestió de projectes finançats amb fons del MRR:

1. Es durà a terme el compliment rigorós de la legislació de la Unió, nacional i/o regional aplicable en la matèria de què es tracti, especialment en les matèries següents:

- Elegibilitat de les despeses.
- Contractació pública.
- Règims d'ajuda.
- Informació i publicitat.
- Medi ambient.
- Igualtat d'oportunitats i no discriminació.

2. Les persones emprades públiques relacionades amb la gestió, seguiment i control dels fons del MRR exerciran les seves funcions basant-se en la transparència, un principi que implica claredat i veracitat en el tractament i difusió de qualsevol informació o dades que es donin a conèixer, tant interna com externament.

Aquest principi obliga a respondre amb diligència a les demandes d'informació, tot això sense comprometre, de cap manera, la integritat d'aquella informació que pogués ser considerada sensible per raons d'interès públic.

3. Es tindrà especial cura a complir el principi de transparència:

- Quan es donin a conèixer i comuniquin els resultats de processos de concessió d'ajudes finançades pels fons del MRR.
- Durant el desenvolupament dels procediments de contractació.

4. El compliment del principi de transparència no anirà en detriment del correcte ús que el personal deu fer d'aquella informació considerada de caràcter confidencial, com poden ser dades personals o informació provinent d'empreses i altres organismes, havent d'abstenir-se d'utilitzar-la en benefici propi o de tercers, en pro de l'obtenció de qualsevol tracte de favor o en perjudici de l'interès públic.

5. Existirà conflicte d'interessos quan l'exercici imparcial i objectiu per part del personal empleat públic de les funcions relacionades amb els fons del MRR, es vegi compromès per raons familiars, afectives, d'afinitat política, d'interès econòmic o per qualsevol altre motiu, amb els beneficiaris de les actuacions cofinançades.

Un conflicte d'interessos sorgeix quan una o un empleat públic pot tenir l'oportunitat d'anteposar els seus interessos privats als seus deures professionals.

Es tindrà especial cura en què no es produeixin conflictes d'interessos en el personal empleat públic relacionat amb els procediments de “contractació” i “concessió d'ajudes públiques”, en operacions finançades per fons del MRR.

A) Contractació pública.

— En el cas que s'identifiqui un risc de conflicte d'interessos es procedirà a:

- Analitzar els fets amb la persona implicada per aclarir la situació.
- Excloure a la persona en qüestió del procediment de contractació.
- En el seu cas, cancel·lar el procediment.

— En el cas de què efectivament s'hagi produït un conflicte d'interessos, s'aplicarà la normativa legal en matèria de sancions.

B) Ajudes públiques.

— Els empleats públics que participin en els processos de selecció, concessió i control d'ajudes finançades amb fons del MRR, s'abstindran de participar en aquells assumptes en els quals tinguin un interès personal.

— En el cas de què efectivament es produeixi un conflicte d'interessos, s'aplicarà la normativa legal en matèria de sancions.

RESPONSABILITATS RESPECTE DEL CODI

Entendre i complir els principis del present Codi Ètic i de Conducta, és responsabilitat de totes les persones que duen a terme funcions de gestió, seguiment i/o control d'operacions finançades amb fons del MRR.

No obstant això, convé puntualitzar i concretar algunes responsabilitats específiques, segons els diferents perfils professionals.

Tot el personal.

Té l'obligació de:

- Llegir i complir el que es disposa en el Codi.
- Col·laborar en la seva difusió a l'entorn de treball, a col·laboradors, proveïdors, empreses d'assistència tècnica, beneficiaris d'ajudes o qualsevols altra persona que interactuï amb el Consell Comarcal.

Les persones responsables de servei.

A més de les anteriors, tenen l'obligació de:

- Contribuir a solucionar possibles dubtes que es plantegin respecte al Codi.
- Servir d'exemple en el seu compliment.

Els òrgans directius.

- Promoure el coneixement del Codi per part de tot el personal, així com l'obligació de fomentar l'observança del Codi i de complir els seus preceptes.

ANNEX V: BANDERES ROJAS EN LA LLUITA CONTRA EL FRAU⁵

Les banderes vermelles són senyals d'alarma, pistes o indicis de possible frau. L'existència d'una bandera vermella no implica necessàriament l'existència de frau, però sí indica que una determinada àrea d'activitat necessita atenció extra per descartar o confirmar un frau potencial.

Com a exemple d'aquestes banderes vermelles, es relacionen seguidament les més emprades, classificades per tipologia de pràctiques potencialment fraudulentament.

Corrupció: suborns i comissions il·legals:

L'indicador més comú de suborns i comissions il·legals és el tracte favorable mancat d'explicació que un contractista rep d'un empleat contractant durant cert temps.

Altres indicadors d'alerta:

- Existeix una relació social estreta entre un empleat contractant i un prestador de serveis o proveïdor;
- el patrimoni de l'empleat contractant augmenta inexplicada o sobtadament;
- l'empleat contractant té un negoci extern encobert;
- el contractista té fama en el sector de pagar comissions il·legals;
- es produeixen canvis indocumentats o freqüents en els contractes que augmenten el valor d'aquests;

⁵ Vegeu l'Annex I de la Nota informativa de la Comissió Europea sobre indicadors de frau pel FEDER, el FSE i el FC (Mecanismes de frau comuns i recurrents i els seus corresponents indicadors).

- l'empleat contractant refúsa la promoció a un lloc de treball no relacionat amb la contractació pública;
- l'empleat contractant no presenta o emplena una declaració de conflicte d'interessos.

Plecs rectors del procediment redactats s a favor d'un licitador:

- Presentació d'una única oferta o nombre anormalment baix de proposicions optant a la licitació.
- extraordinària similitud entre els plecs rectors del procediment i els productes o els serveis del contractista guanyador;
- queixes d'altres oferents
- plecs amb prescripcions més restrictives o més generals que les aprovades en procediments previs similars;
- plecs amb clàusules inusuals o poc raonables;
- el poder adjudicador defineix un producte d'una marca concreta en lloc d'un producte genèric.

Licitacions col·lusòries:

- L'oferta guanyadora és massa alta en comparació dels costos previstos, amb les llistes de preus públiques, amb obres o serveis similars o mitjanes de la indústria, o amb preus de referència del mercat;
- tots els licitadors ofereixen preus alts de forma continuada;
- els preus de les ofertes baixen bruscament quan nous licitadors participen en el procediment;
- els adjudicataris es reparteixen/alternen per regió, tipus de treball, tipus d'obra;
- l'adjudicatari subcontracta als licitadors perdedors;
- patrons d'ofertes inusuals (per exemple, les ofertes tenen

percentatges exactes de rebaixa, l'oferta guanyadora està just sota el llindar de preus acceptables, s'ofereix exactament al pressupost del contracte, els preus de les ofertes són massa alts, massa pròxims, molt diferents, nombres rodons, incomplets, etc.);

Conflicte d'interessos:

- Favoritisme inexplicable o inusual d'un contractista o venedor en particular;
- acceptació contínua d'alts preus i treball de baixa qualitat, etc.;
- empleat encarregat de contractació no presenta declaració de conflicte d'interès o ho fa de forma incompleta;
- empleat encarregat de contractació declina ascens a una posició en la qual deixa de tenir a veure amb adquisicions;
- empleat encarregat de contractació sembla fer negocis propis pel seu costat;
- socialització entre un empleat encarregat de contractació i un proveïdor de serveis o productes;
- augment inexplicable o sobtat de la riquesa o nivell de vida de l'empleat encarregat de contractació;

Falsificació de documents:

a) En el format dels documents:

- Factures sense logotip de la societat;
- xifres esborrades o ratllades;
- imports manuscrits;
- signatures idèntiques en diferents documents.

b) En el contingut dels documents:

- Dates, imports, notes, etc. Inusuals;
- càlculs incorrectes;
- manca d'elements obligatoris en una factura;
- absència de nombres de sèrie en les factures;
- descripció de béns i serveis d'una forma vaga.

c) Circumstàncies inusuals:

- Nombre inusual de pagaments a un beneficiari;
- retards inusuals en el lliurament d'informació;
- les dades contingudes en un document, difereixen visualment d'un document similar expedit per aquest organisme.

d) Incoherència entre la documentació/informació disponible:

- Entre dates de factures i el seu nombre;
- factures no registrades en comptabilitat;
- l'activitat d'una entitat no concorda amb els béns o serveis facturats.

Manipulació de les ofertes presentades:

- Queixes dels oferents;
- falta de control i inadequats procediments de licitació;
- indicis de canvis en les ofertes després de la recepció;
- ofertes excloses per errors;
- licitador capacitat descartat per raons dubtoses;
- el procediment no es declara desert i torna a convocar-se malgrat que es van rebre menys ofertes que el nombre mínim requerit.

Fraccionament de la despesa:

- S'aprecien dues o més adquisicions amb similar objecte efectuades a idèntic adjudicatari per sota dels límits admesos per a la utilització de

procediments d'adjudicació directa o dels llindars de publicitat o que exigirien procediments amb majors garanties de concurrència;

- separació injustificada de les compres, per exemple, contractes separats per a mà d'obra i materials, estant tots dos per sota dels llindars de licitació oberta;

- compres seqüencials just per sota de llindars d'obligació de publicitat de les licitacions.